

dočim savinjski hmeljarji praznih žepov žalostno gledajo nazaj v preteklo hmeljsko leto. In sedaj, ko je ves hmelj pri Robleku in tovariših, naznanjajo v listu Narodne stranke, da je hmeljska cena poskočila za 20 odstotkov. Ljudstvo, ali čuješ ta zasmeh!

Kdo laže?

Odprto pismo „Narodnemu Listu“ v Celju

Sicer že dolgo odlagam, vendar enkrat moram cenjenim bralcem dati pojasnilo, kedo da laže, česar vi niste hoteli, kakor je bila vaša dolžnost.

Kakor veste, pošiljali ste mi vaš za naš narod slovenski nesrečo in razdor prinašajoči list koj od njegove ustanovitve; veste tudi, da sem vam več številk vrnil z opazko, da lista, ki laže, obrekuje, natolečuje, razdira narodno slovo in složno delovanje za narod ter ne bi bratomorno sovraštvo med ljudstvom, ne sprejemem.

Ker ste mi pa, kakor veste, kljub vračevanju, list vedno in redno pošiljali, torej vsiljevali, kakor tudi mnogim mojim kmečkim tovarišem, sem bil v nevarnosti, da bi vam ga moral plačati.

Da bi se tej nevarnosti izognil in opozoril tudi druge tovariše, katerim ste list vsiljevali, sem zaželel v „Slovenskem Gospodarju“ z dne 4. aprila t. l. opisal, kako meni in drugim „Narodni List“ vsiljuje, kljub temu, da se vam vrača, ter izjavil, da vam ga plačal nikoli ne bom.

Na to mojo izjavo ste pa v „Narodnem Listu“ od 11. aprila t. l. št. 15 tako-le odgovorili:

„Gosp. Fr. Agrež v Pišecah! Vi v „Slov. Gospodarju“ lažete, da vam vsiljuje „Narodni List“; morda res ste dobili par številk še tudi potem, ko ste ga že vrnil, a kakor hitro smo knjige uredili, smo vam ga ustavili. Zato preidemo preko vaše farbarske laži na dnevni red.“

Ker sem jaz odkrit sovražnik vsakere laži, zlasti pa sovražim rabo laži v politiki, tudi če bi se rabila v naši stranki, zato si pa ne dam v kakem listu predbacivati laž. Radi tega sem vam dne 16. aprila t. l. poslal naslednji popravek:

„Opiraje se na par. 19. tisk. zakona zahtevam, da v postavnem roku v „Narodnem Listu“ na istem mestu in z istimi črkami priobčite naslednji popravek: Ni res, da sem jaz v „Slovenskem Gospodarju“ lagal, res pa je, da sem pisal popolno resnico. Ni res, da ste mi poslali morda le par številk „Narodnega Lista“ potem, ko sem ga vrnil, res pa je, da ste mi list od njegove ustanovitve kljub vračanju več številk vedno in redno pošiljali, da do danes 14. aprila še nobena številka ni izostala. V dokaz so vse številke pri meni na razpolago, razun onih, ki so bile vrnjene.“

Ker niste hoteli mojega popravka priobčiti, kakor je bila vaša dolžnost, objavim ga na tem mestu, naj cenjeni bralci zvedo, kedo da laže.

Pa še več! „Narodni List“ mi niste vsiljevali samo do vrnitve istega, kakor ste 11. aprila pisali, tudi ne samo do 4. aprila, ko sem v „Slovenskem Gospodarju“ vašo vsiljivost opisal in izjavil, da ga ne plačam, ampak ste mi ga vsiljevali do 8. avg. t. l., torej še cele štiri mesece potem, ko sem vsiljivost v „Slovenskem Gospodarju“ opisal in tovariše svaril, in ko ste meni laž očitali in pisali, da sem morda le par številk po vrnitvi dobil, da se mi je ustavil. Cenjeni bralci, sedaj sodite, kedo laže od naju.

Vprašam tudi uredništvo „Narodnega Lista“, kedo laže!? Kaj pravite na to?

Svojim ljubim kmečkim tovarišem pa, ki ste se dali vloviti v liberalne mreže po tem lažnjivem „Narodnem Listu“, kličem: Spreglejte in spoznajte, da je liberalizem nam kmetom gmotna in dušna poguba.

Če že časnik poroča neresnico v dopisih, se mu še prizanesi, ker je neresnico poročevalec zakrivil; če pa uredništvo kakega lista na svojo roko laže, se z lažjo opravičuje, popravka pa ne priobčuje, tak časopis ni vreden, da bi ga poštenjak le v roke prijel.

In stranka, ki tak list izdaja, ni vredna, da bi se poštenjak k njej pridružil, ne glede na to, da je liberalna stranka za kmečki stan splošna politična nesreča.

Pišee, dne 29. oktobra 1907.

F. Agrež.

S. K. S. Z. za Štajersko.

Zopet je pristopilo 9 izobraževalnih društev k osrednjemu društvu. Za potovalno knjižnico v Kamnici se določijo nove knjige. Ustanovi se potovalna knjižnica v Pobrežju že prihodnje tedne. Društva, ki še niso pristopila, vabijo se k pristopu. Prosimo, da zaostala društva blagovolijo vpslati udmino.

Zaradi obnove zborov se določijo dan 28. novembra v Ptuj.

V našem listu se bode objavil seznam predmetov za predavanja po zimi.

Izobraževalnemu društvu v Studencih se darujejo nove knjige.

Ustanovi se tudi centralna knjižnica v Mariboru in se v to svrhu ukrene vse potrebno.

Rodoljubije se pozivljajo, da darujejo doneske za gospodinjstvo šolo v Celju. Visti namen najdarujejo leto tudi Mohorjani.

Priredila se bosta dva socialna kurza.

Državni zbor.

V državnem zboru je danes (v torek dne 5. nov.) zopet tajinstveno. To je vselej, kadar se ministrstvu ne godi dobro. Češka ministra Pačak in pa Fort sta dala svojo ostavko, in Bek je hotel Pačaka zopet imenovati ministrom, namesto Forta pa Praška, in sicer poljedelskim ministrom. Toda naenkrat se je pojavil hud odpor pri krščanskih socialcih in pri nemških agrarcih proti Prašku. Krščanski socialci so prinesli danes dva nujna predloga, da zadržijo voz državnega zbora. Ministrski predsednik Bek je v škripih. Da se stvar poravnava in pride voz zopet v tir, za to je treba časa, in tako še bo prihodnja seja v petek. Po državnem zboru pa gre tajinstveno vprašanje: Kako stoji sedaj položaj?

Poslanec dr. Korošec je vložil v ostrih besedah sestavljeno interpelacijo na finančnega ministra, ker je Südmarki odpustil pristojbine za električno loterijo ter s tem dal podporo društvu, ki nas narodno uničuje, ki pa dela tudi v verskem oziru zgaženo proti nam, kakor n. pr. v St. Ilju v Slov. gor., kjer je nastanila Südmarka že celo protestantsko kolonijo.

Ker je nemški poslanec Mühlwert imenoval rabo slovenskih jezikov v zbornici in v odsekih zlorabo, so Čehi odločno protestirali. V imenu Slovencev se je pridružil temu protestu podpredsednik Slovenskega kluba dr. Korošec ter izjavil, da se bodo Slovenci posluževali svojega jezika, kadar bodo oni hoteli, ne pa kakšni Mühlwert.

Ob koncu se je govorilo po zbornici, da se majo tla vsemu ministrstvu. Bek se ne preneha posvetuje s krščanskimi socialci in agrarci.

Politični ogled.

— Cesar je okreval, pravijo poročila. To zimo bo ostal na Dunaju in bo še le spomladi odšel na jug.

— Katoliški shod. VI. splošni avstrijski katoliški shod, za katerega prinašamo oklice na uvodnem mestu, se vrši po sledečem redu: 16. novembra zvečer volitev predsedstva; 17. nov. organizacija kmečkega, delavskega in obrtnega stanu, protikatoliški vpliv na razvoj človeške družbe; dne 18.: o tisku, o ženski organizaciji, o odpadstvu, ob 7. zvečer pri slavnostnem zborovanju govori poslanec dr. Šušteršič o veri in javnem življenju; dne 19.: o šolstvu, o pomanjkanju duhovnikov, o kolportazi itd. Komur razmere dopuščajo, naj se udeleži tega važnega shoda.

— Trgovinska pogajanja s Srbijo se sedaj vrše na Dunaju. Dosedaj še niso imele nobenega uspeha. Naša vlada je izjavila, da nikakor ne pusti uvažati živine.

— Ogrski divjaki. V slovaški vasi Črnovu na Ogrskem je tamošnji župnik Hlinka delal za slovaške vasi. Ogrski vladi to ni bilo všeč, zato je izposlovala, da je bil odstavljen. Mažarski sodniki so ga obsodili v dveletno ječo. Hlinka se je umaknil in potuje po Češkem. Slovaki so bili zaradi tega zelo nezadovoljni. Hlinka je sezidal s prostovoljnimi doneski lepo cerkev. Zato je ljudstvo zahtevalo, da pride župnik Hlinka nazaj. Prošnji se ni ugodilo, pač pa se je zapovedalo cerkev blagosloviti. Prišli so vojaki in streljali v gnečo ljudi, ki so skupaj stali pred cerkvijo, ne da bi jih prej pozvali, naj se razidejo. Bilo je mnogo mrtvih in ranjenih, ker so vojaki štirikrat ustrelili. Tako vladajo Ogrji!

— Na Romunskem so imeli zadnji veliki kmečki nemiri ta uspeh, da je vlada nastavila kmečke nadzornike, ki naj pazijo na to, da je najemnina poštena. Tem nadzornikom je pridružena kmečka komisija, ki obstoji iz 2 bogatašev in 2 kmetov.

— Turško-perzijska meja. Ob tej meji so začeli ropati divji Kurdi, ki so prestopili k Turkom. V okraju Astrabat ropajo Turkmeni. Celi okraji so upostošeni.

Mala politična naznanila.

Dne 31. okt. V Aleksandriji se je po prizadevanju našega rojaka P. Benigna ustanovila šola za slovensko in hrvatsko mladino. — V Kalabriji se pionirji vedno izkopavajo iz razvalin trupa ponesrečenih. V Reggio Calabria je smrad gnijočih mrličev jako občuten. Škof Morabito je prepotoval svojo škofijo in skrbel za od pomoč. — V Gornji Italiji je še vedno povodenj. — Sladkor je za november 1 K ceneji.

Dne 1. nov. Včeraj se je vršila v Črnigori volitev v skupščino. Izvoljeni so sami vladni močje. — V finski deželni zboru so sklenili omejiti trgovino z žganjem. — Pri Oberoisenu na Nemškem je zdrknil cel vlak raz most v globočino. Vse osebe so mrtve ali pa močno ranjene. — V Tunisu se je pojavila kolera.

Dne 2. nov. Češki listi poročajo, da se skuša pridobiti češka ministra Forta in Pačaka, da ostaneta do novega leta. — Blizu Čaplina na Ruskem so napadli roparji vlak in odnesli 26.000 rublev. — V Vladivostoku so se uprli mornarji neke torpedovke. Po kratkem boju so bili premagani.

Dne 3. nov.: Danes je imela S. L. S. na Kranjskem velik shod v Ljubljani. — Velikemu vodji Toskanskemu se je zdravje zboljšalo.

Dne 4. nov.: Danes je cesar zopet sprejemal v avdienci. — V Prebilih na Gornjem Štajerskem je padel vlak čez več metrov globok nasip. Kurjač je mrtev, strojevodja smrtnonevarno ranjen; vlakovodja je prejšnji iz vlaka.

Dne 5. nov. Domobranski minister Latscher je šel na dopust in baje odstopi. — V Benetkah se je baje potopila nova italijanska bojna ladja, ki je stala 40 milijonov lir. — Včeraj je otvoril car Nikolaj s posebnim prestolnim govorom III. gosudarstveno dumo.

Razne novice.

* Iz finančne službe. Prestavljeni so: davčni asistent Franc Čuš v Šmarje, davčna praktikanta Jakob Malinger v Marnberg in A. Makoter v Maribor.

* Vojaške vesti. Prihodnje spomlad bodo premešeni: Dragonski polk št. 4 iz Maribora v Ens, dragonski polk št. 5 iz Dunajskega novega mesta pride v Maribor, Slovensko Bistrico in Gorico, huzarski polk št. 16 iz Budimpešte v Maribor, Gradec in Radgono, lovski polk št. 19 iz Komorna v Celovec.

* Zadržna zveza v Celju se hvala, da se je pri reviziji — čujte in strmite — izkazalo, da ona ne podpira „Narodnega Lista“ in „Domovine“; tega pa ne pove, da se ti listi tudi s tem podpirajo, da se jim dajejo dragi inserati. Tudi nam Jošt ne pojasni, kdo pokriva veliki primanjkljaj pri „Domovini“. Menda tiskarna. A tiskarno vzdržujejo posojilnice, članice Zadržne zveze v Celju. Neka članica celjske Zadržne zveze se je pritoževala, da ji niti ne dovolijo izstopa iz takomenovane Zveze slov. posojilnic, to je lastnice tiskarne in drugih podjetij, pri kateri je seveda tudi Jošt glavna oseba. Iz teh pojasnil uvidi vsak, da Jošt kot vodilna oseba Zadržne zveze in Zveze slov. posojilnic vpliva na to, da ostanejo posojilnice še nadalje vzdrževateljice tiskarne in „Domovine“. In ali se s tem ne vzdržujejo liberalni listi?

* Poslanec Ježovnik je na glavnem zborovanju liberalne Narodne stranke rekel, da so kmetje tako zabiti, da ne stavijo svojih zahtev. Lep kmečki poslanec, ki na javnih shodih tako psuje svoje volilce. Pač res, vsak kmet je zabiti, ki bi prihodnjč njega volil.

* V bratskem objemu sta na „gospodarskem“ shodu, kakor so ga krstili liberalci, delala reklamo za Narodno stranko šmarski liberalci Ferline in propadli štajerčijanski kandidat Drogenik. Gliha vkup štriha.

* Dr. Jurtelov list očita naši tiskarni, da ni dovolj odločno nastopila zaradi odstranitve slovenskih napisov, kakor so to storili Celjani. Mi opozarjamo dr. Jurtelo, da tega ni tiskarna kriva, ampak stanovski bratje g. dr. Jurtela. Celjo zadevo je namreč izročila tiskarna Zvezi slovenskih odvetnikov, ki pa še nam do danes ni pripomogla do naših narodnih pravic, kakor se je to v Celju doseglo. Zmetajte torej pred svojim pragom in pragom svojih tovarišev.

* Uspehi Narodne stranke. Jeden prvih shodov, ki jih je imela Narodna stranka, je bil v Brezju pri Mariboru. Govorniki so govorili za nemški pouk. Uspehi niso izostali. Sedaj že pobirajo podpise za nemško šolo.

* Tudi značilno. List „Zora“ piše, da je liberalno-radikalno dijaško društvo Tabor pozvalo svojega člana in urednika „Nov. Slov. Stajera“ g. Vesenjaka (glej popravek dr. Jurtela!), naj vrne trak in izstopi, ker je agitiral za kandidata Slov. Kmečke zveze dr. Ploja. Pozneje se je vse pobotalo, ko je dr. Ploj uskočil k liberalcem.

* Slovenska kmečka zveza. Udnica se pošilja na naslov: Franc Pišek, državni poslanec, Slivnica, pošta Hoče pri Mariboru.

* Zadržna Zveza v Celju nad strankami. Celjska Zveza je poslala enega najhujših liberalnih agitatorjev, Miloša Šublerja v Darmstadt, da obiskuje tam zadržno šolo. To je tudi nad strankami, da se podpirajo najglasnejši naši nasprotniki, kajne, g. dr. Jurtela? Naše posojilnice pa, ki so še pri celjski Zvezi, dajo si izobraževati svoje najhujše nasprotnike. Kam bomo prišli?

* Olike slovenskega liberalca. Neki duhovnik nam piše: Pred nedavnim sem se mudil na Dunaju. Dne 19. m. m. zvečer se peljem v družbi nekega državnega poslanca v tramvaju na svoje stanovanje. Na istem vozu zunaj pred vhodom stoječ se peljeta tudi dva slovenski se pomenkujoča fantiča, eden večji, drugi manjši, izzgagan, kajpada vzgledno pameten, visoko, študiran kerle. Ko sva s tovarišem odhajala, on naprej in jaz za njim, ter korakala mimo omenjenih dveh junakov, se tisti mali možiček tako zavzame v ognju svojega liberalnega navdušenja, da divje zarohni nad menoj: Vidiš ga, prokleti far! Tej psovski je dodal še nekaj izbranih besed, ki jih sicer nisem čul vseh, vendar toliko vem, da so bile ostudna klafarija in barabsko sramotjenje. Dasi se kaj takega nisem nadejal, vendar